

การวิเคราะห์ผู้เรียน: สติลาการเรียนรู้ Learner Analysis: Learning Styles

ศักดิ์เศรศ ประกอบผล¹

Sakared Pragobpol¹

Received: August 13, 2020 Revised: October 19, 2020 Accepted: November 5, 2020

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์สติลาการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสำคัญมาก ทำให้ผู้สอนทราบว่ ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ว่อย่างไร เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม สติลาการเรียนรู้ที่สำคัญมี 2 แนวคิด คือ 1. สติลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของกรรชช และไรซ์แมน เป็นการแบ่งสติลาการเรียนรู้ตามลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนมี 6 กลุ่ม คือ 1) สติลาการเรียนรู้แบบอิสระ 2) แบบหลีกเลี่ยง 3) แบบร่วมมือ 4) แบบพึ่งพา 5) แบบแข่งขัน 6) แบบมีส่วนร่วม 2. สติลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของเฟลมมิ่งและมิลส์ เป็นการแบ่งสติลาการเรียนรู้ตามความชอบหรือความถนัดในการรับข้อมูลมี 4 กลุ่ม คือ 1) สติลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ 2) ผ่านเสียง 3) ผ่านการอ่านและเขียน 4) ผ่านการสัมผัสและการกระทำ การศึกษาสติลาการเรียนรู้ของผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม เช่น ถ้าผู้เรียนมีสติลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการดูรูปภาพ แผนที่แผนภูมิ ถ้าผู้เรียนมีสติลาการเรียนรู้แบบร่วมมือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบ่งปันความรู้กัน และถ้าผู้เรียนมีสติลาการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบร่วมกัน ก็อาจจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการนำรูปภาพมาให้ผู้เรียนดูและตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับรูปภาพนั้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิด เป็นการนำจุดเด่นของ 2 สติลาการเรียนรู้มาใช้ประโยชน์ร่วมกันจะส่งผลให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ผู้เรียน สติลาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

¹ Corresponding author. Email: sakared@hotmail.com

Abstract

Analyzing the learning styles of learners is very important as it helps to know different learning behaviors among learners in order to create proper learning activities. There are 2 main concepts of learning styles. 1. Anthony Grasha and Sheryl Riechmann's Learning Concept separates the learning styles according to learner's personality. This can be categorised into 6 groups as follows; 1) Independent 2) Avoidance 3) Collaborative 4) Dependent 5) Competitive 6) Participant. 2. Fleming and Millis's Learning Concept separates the learning styles according to the learner's preference or aptitude in receiving information. This can be categorised into 4 groups as follows; 1) Visual Learning through pictures and symbols 2) Aural/Auditory Learning 3) Read & Write Learning 4) Kinesthetic Learning. The study of learner's learning styles helps instructors create proper learning activities. For example, a learner who learns things through pictures and symbols should learn by viewing pictures, maps, and charts. A learner who has a collaborative learning style should be allowed to exchange ideas and share knowledge. If the learners have both types of learning styles, the learning activities may be organized by providing pictures to the learners, coming up with questions about the pictures, and giving opportunities for the learners to discuss and exchange ideas. This is combining the strengths of the 2 learning styles, and this will enhance the effectiveness and efficiency of teaching and learning.

Keywords: Learner Analysis, Learning Styles, Proper Learning Activities

บทนำ

การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการออกแบบการเรียนการสอน ในการออกแบบ การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบควรพิจารณาให้ครอบคลุมว่าผู้เรียนเป็นใคร มีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างไร ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างหรือมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้คืออะไร จะใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร และจะประเมินผลการเรียนรู้อะไรบ้างด้วยวิธีการใด จะเห็นได้ว่าในการออกแบบการเรียนการสอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนเสมอ เพราะการวิเคราะห์ผู้เรียนจะทำให้รู้จักผู้เรียนได้ดี (ศักดิ์เศรศ ประกอบผล, 2563) ปกติทั่ว ๆ ไปการวิเคราะห์ผู้เรียนนิยมวัดพื้นฐานความรู้เดิมและทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ใหม่โดยไม่ได้วิเคราะห์ถึงลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งลีลาการเรียนรู้เป็นความชอบที่ผู้เรียนใช้ในการคิดและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ในห้องเรียนที่แตกต่างกัน (Grasha, 1996) การวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ผู้สอนทราบคุณลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนและทราบรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนชอบ ทำให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถมากที่สุด (Mehraj, 2014; ทิศนา ขัมมณี, 2551; มัณฑรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.) กราซา และไรช์แมน (Grasha & Riechmann, 1975)กล่าวว่า ถ้าพิจารณาตามบุคลิกภาพและการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับผู้สอนและกับ

เพื่อนร่วมห้อง สามารถแบ่งลีลาการเรียนรู้ออกเป็นแบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม เฟลมมิงและมิลส์ (Fleming & Mills, 1992) กล่าวว่า ผู้เรียนใช้ประสาทสัมผัสทั้งสี่ในการดูดซึมความรู้และข้อมูล ทำให้เกิดลีลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ ผ่านเสียง ผ่านการอ่านและเขียน ผ่านการสัมผัสและการกระทำ บทความนี้จะช่วยชี้แนะให้ทราบถึงวิธีการวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำเสนอแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีทั้งการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติด้วยตนเองและการทำงานเป็นทีมภายในกลุ่มของผู้เรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555) ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของลีลาการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ทิตนา แคมณี (2551) อธิบายความหมายของลีลาการเรียนรู้ว่าเป็นลักษณะหรือวิธีการเรียน วิธีคิด วิธีแก้ปัญหา ที่บุคคลชอบหรือมีความถนัดในการใช้เป็นประจำ หรือใช้เป็นส่วนใหญ่ในการเรียนรู้ เรื่องต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ราชบัณฑิตยสถาน (2553) ให้ความหมายของลีลาการเรียนรู้ว่าเป็น ลักษณะลีลาที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนเรื่องหนึ่ง ๆ ในบริบทของการเรียน

เฟลเดอร์ (Felder, 1993) กล่าวว่า ลีลาการเรียนรู้หมายถึง ลักษณะและวิธีการที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้ในการเรียนรู้ การคิด หรือการแก้ปัญหาซึ่งสังเกตได้จากวิธีการรับและการจัดกระทำข้อมูล

ลีเวอร์, เออร์แมน และ เชคท์แมน (Leaver, Ehrman, & Shekhtman, 2005) ให้ความหมายของลีลาการเรียนรู้ว่า คือรูปแบบพฤติกรรมในการเรียนรู้ การพัฒนาหรือการตอบสนองต่อข้อมูล รูปแบบส่วนบุคคลที่ผู้เรียนนิยมใช้ในการเรียนรู้

จากความหมายของลีลาการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าลีลาการเรียนรู้ คือ รูปแบบ วิธีการ หรือพฤติกรรม ที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดและชอบปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนรู้ ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การรู้จักว่าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้แบบใด จะทำให้ผู้สอนสามารถ จัดกิจกรรมหรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม

ประเภทของลีลาการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้รวบรวมลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยยึดตามแนวคิดและตัวแปรต่าง ๆ ของการเรียนรู้ไว้มากมาย ในบทความนี้จะนำเสนอเพียง 2 แนวคิด ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี ดังนี้

1. ลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของ กราชา และไรช์แมน (Grasha & Riechmann, 1975)

ลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ เป็นการแบ่งตามลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียน สังเกตจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมห้อง กราชา และ ไรช์แมน ได้แบ่งลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนตามลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ลีลาการเรียนรู้แบบอิสระ (Independent) มีลักษณะเป็นคนชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชอบคิดเอง ชอบทำงานคนเดียว แต่ก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน มีความเชื่อมั่นในตนเองและจะเรียนรู้เฉพาะเนื้อหาที่ตนคิดว่าสำคัญเท่านั้น

1.2 ลีลาการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) มีลักษณะเป็นคนไม่สนใจเนื้อหาวิชา ไม่ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่สนใจเรียนแต่บางครั้งก็ให้ความสนใจเกินขอบเขต

1.3 ลีลาการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) มีลักษณะเป็นคนที่เรียนรู้ได้ดีถ้าได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแบ่งปันความรู้กับเพื่อน ให้ความร่วมมือกับผู้สอนและเพื่อนดี ชอบทำงานร่วมกันและมีความเห็นว่าห้องเรียนเป็นสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้เนื้อหาวิชา

1.4 ลีลาการเรียนรู้แบบพึ่งพา (Dependent) มีลักษณะเป็นคนที่ไม่ค่อยกระตือรือร้นในการเรียนและจะเรียนเฉพาะในสิ่งที่กำหนดให้เรียนเท่านั้น มีความคิดว่าผู้สอนกับเพื่อนเป็นแหล่งของความรู้และเป็นผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือตนเองได้

1.5 ลีลาการเรียนรู้แบบแข่งขัน (Competitive) มีลักษณะเป็นคนที่เรียนรู้ได้ดี ถ้ามีการแข่งขันกับผู้อื่น เพื่อหวังรางวัล เช่น คะแนน ความรักจากผู้สอน ฯลฯ และคิดว่าตนเองจะต้องเป็นผู้ชนะเสมอ

1.6 ลีลาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participant) มีลักษณะเป็นคนที่ต้องการเนื้อหาความรู้จาก ผู้สอนและชอบเรียนหนังสือ ชอบเข้าชั้นเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน มากแต่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีลีลาการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป บางคนชอบความเป็นอิสระ ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชอบทำงานเดี่ยว ในทางตรงกันข้ามบางคนกลับชอบทำงานเป็นกลุ่มได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพากัน ในขณะที่บางคนชอบการแข่งขัน และชอบการเรียนรู้เฉพาะที่จัดขึ้นในห้องเรียนแต่ไม่สนใจกิจกรรมนอกหลักสูตรที่จัดขึ้น เพื่อเสริมการเรียนรู้ บางคนก็ชอบหลบหลีกเลี่ยงไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรม ลีลาการเรียนรู้แต่ละรูปแบบเหล่านี้ ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อดึงความสนใจของผู้เรียนให้เรียนรู้ไปตามลีลาที่ตนเองถนัด แต่ปัจจัยสำคัญอยู่ที่ว่าผู้สอนจะทราบได้อย่างไรว่า ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้รูปแบบใด ดังนั้นผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยทำการสำรวจด้วยการใช้แบบวัดลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของกรรชชา และไรซ์แมน ทำการวัดและประเมินผลแปลความหมายออกมา จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้รูปแบบใด ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบวัดลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของกรรชชา และไรซ์แมน

ปรับปรุงจากแบบวัดลีลาการเรียนรู้ของ ประสาร ศรีพงษ์พลิต (2560)

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนสำรวจตนเองตามข้อความแต่ละข้อว่า ตรงกับความรู้สึก ความชอบ หรือความต้องการของตนเอง มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) น้อยที่สุด (1 คะแนน)

ข้อความ-ลีลาการเรียนรู้	ระดับความชอบ/ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มักจะศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาเรียนด้วยตนเอง					
2. มักไม่ค่อยเข้าชั้นเรียนเมื่อผู้สอนอื่นมาสอนแทน					

ข้อความ-ลีลาการเรียนรู้	ระดับความชอบ/ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายขณะทำงานกลุ่มร่วมกัน ช่วยทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น					
4. ต้องการให้ผู้สอนกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
5. ต้องการให้เพื่อน ๆ ทราบเมื่อตนเองมีระดับผลการเรียนดี					
6. เมื่อมีการอภิปราย แนวคิดของตนเองจะมีเหตุผลดีเสมอ					
7. รู้สึกว่าเข้ามาเรียนเพื่อให้จบชั้นการศึกษาเท่านั้น					
8. คิดว่าการทำงานกลุ่มเป็นการฝึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม					
9. คิดว่าผู้สอนควรเน้นเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้					
10. รู้สึกว่าจะต้องแข่งขันกับคนอื่นเพื่อสอบให้ได้คะแนนดี					
11. ร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนทุกครั้งที่มีโอกาส					
12. มีความมั่นใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ด้วยความสามารถของตนเอง					
13. ชอบการเรียนรู้แบบร่วมมือกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน					
14. ดีใจมากเมื่อรู้ว่าผลการเรียนของตนอยู่ในระดับดี					
15. รู้สึกว่ากิจกรรมที่จัดในชั้นเรียนน่าสนใจ					
16. ดีใจเมื่อทราบว่าผู้สอนไม่มาหรืองดการเรียนบางชั่วโมง					
17. ชอบข้อสอบที่ออกตรงตามแบบเรียนและคำบรรยายของผู้สอน					
18. พยายามตอบปัญหาหรือถามคำถามก่อนคนอื่น					
19. เลือกที่นั่งที่สามารถได้ยินผู้สอนอธิบายและเห็นข้อความบนกระดานได้ชัดเจน					
20. มั่นใจว่าสิ่งที่ตนเองตอบถูกต้องกว่าผู้อื่น					
21. มักจะเรียนเฉพาะวิชาที่ตัวเองเห็นว่าสำคัญ					
22. เมื่อเพื่อนมอบงานกลุ่มให้ มักจะมอบให้คนอื่นทำแทน					
23. จะเข้าเรียนเฉพาะวิชาที่เข้คชื่อ					
24. ตั้งใจฟังผู้สอนและเรียนรู้ทุกวิชา					
25. มีความคิดว่าการเรียนในห้องเรียนเป็นการพบปะทางสังคมด้วย					
26. ชอบที่จะให้เพื่อนสรุปวิชาที่เรียนให้					
27. ชอบวิชาที่ผู้สอนแนะนำข้อสอบให้					
28. เมื่อมีการตอบปัญหาจะพยายามค้นคว้าเพื่อให้ได้รางวัล					
29. ชอบค้นคว้าวิชาและแลกเปลี่ยนความรู้ในชั้นเรียน					
30. ชอบนำความรู้ที่เรียนจากวิชาอื่นมานำเสนอประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน					

การแปลความหมายแบบวัดลีลาการเรียนรู้

ลีลาการเรียนรู้แบบอิสระ	ได้แก่ข้อ	1, 6, 12, 20, และ 21
ลีลาการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	ได้แก่ข้อ	2, 7, 16, 22, และ 23
ลีลาการเรียนรู้แบบร่วมมือ	ได้แก่ข้อ	3, 8, 13, 24, และ 25
ลีลาการเรียนรู้แบบพึ่งพา	ได้แก่ข้อ	4, 9, 17, 26, และ 27
ลีลาการเรียนรู้แบบแข่งขัน	ได้แก่ข้อ	5, 10, 14, 18, และ 28
ลีลาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	ได้แก่ข้อ	11, 15, 19, 29, และ 30

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึงมีลีลาการเรียนรู้	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึงมีลีลาการเรียนรู้	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึงมีลีลาการเรียนรู้	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึงมีลีลาการเรียนรู้	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึงมีลีลาการเรียนรู้	น้อยที่สุด

ให้รวมคะแนนในแต่ละลีลาการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สำรวจตนเองตามข้อที่แสดงไว้และหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย จะทำให้ทราบว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนในแต่ละลีลาการเรียนรู้ในระดับใด ผู้เรียนคนเดียวอาจมีหลายลีลาการเรียนรู้ แต่ลีลาการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับสูงสุดของผู้เรียนแต่ละคน จะเป็นจุดเด่นที่บ่งบอกให้ทราบว่า ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้ในรูปแบบนั้น

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม

เมื่อวิเคราะห์ผู้เรียนจนทราบลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้แต่ละแบบ ดังนี้ (ประสาร ศรีพงษ์เพ็ลิต, 2560)

1. ผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้แบบอิสระและแบบหลีกเลี่ยง มีลักษณะการเรียนรู้คล้ายคลึงกัน คือชอบศึกษาค้นคว้าและทำงานด้วยตนเอง ไม่ค่อยสนใจเนื้อหาวิชา ไม่ชอบร่วมกิจกรรมในห้องเรียน แต่ชอบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกห้องเรียน เช่น ค้นคว้าจากเว็บไซต์ หรือห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยยึดตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียน มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และมีการวางเงื่อนไขสร้างกฎกติกาในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และจัดทำชิ้นงานส่งตามกำหนด

2. ผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน แบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือ มีลักษณะการเรียนรู้คล้ายคลึงกัน ชอบกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนมากกว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร และเรียนรู้ได้ดีถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม หรือระหว่างผู้นำเสนอกับกลุ่มเพื่อน มีความรู้สึกว่าผู้สอนและเพื่อน ๆ คือแหล่งความรู้ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือตนเอง นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าห้องเรียนเป็นสถานที่พบปะทางสังคม ถ้าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้แบบพึ่งพา ผู้สอนต้องกำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนในรูปแบบตำราหรือเอกสารประกอบคำบรรยาย ถ้าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้แบบแข่งขัน ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการแข่งขันให้รางวัลแก่ผู้ชนะ เช่น แข่งขันตอบปัญหา เป็นต้น ถ้าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วม ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เช่น แบบสัมนา แบบแบ่งกลุ่มอภิปรายปัญหา เป็นต้น

2. สติลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของ เฟลมมิ่งและมิลล์ (Fleming & Mills, 1992)

เฟลมมิ่งและมิลล์ แบ่งสติลาการเรียนรู้ตามความชอบหรือความถนัดในการรับข้อมูลไว้ 4 กลุ่ม โดยเรียกชื่อการแบ่งกลุ่มนี้ว่า VARK Model หรือ VARK Learning Styles ประกอบด้วย

1. สติลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ (V= Visual) คือผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีถ้าได้เห็นภาพ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีคุณลักษณะดังนี้

- 1.1 เรียนรู้ได้ดีถ้าได้ดูรูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ แผนที่ แผนที่ ภาพวาด การ์ตูน
- 1.2 ชอบวางแผนก่อนลงมือทำ
- 1.3 สามารถจำลองเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้เห็นเป็นภาพในสมอง
- 1.4 ชอบสีสันทาสีและสามารถจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ จากรูปลักษณ์และสีสันทาสี
- 1.5 ชอบอ่านหนังสือและทำงานในสถานที่เงียบ ๆ
- 1.6 ชอบเห็นภาพรวมก่อนที่จะเจาะลึกลงในรายละเอียด

2. สติลาการเรียนรู้ผ่านเสียง (A= Aural/Auditory) คือผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีถ้าได้ฟังหรือได้พูด มีคุณลักษณะดังนี้

- 2.1 จดจำความรู้ได้ดีถ้าครูพูดให้ฟัง
- 2.2 ชอบอธิบายให้คนอื่นฟัง
- 2.3 ชอบพูดกับตัวเองออกมาดัง ๆ เพื่อให้ได้ยินเสียงตัวเอง
- 2.4 ก่อนลงมือทำหรือเรียนรู้ชอบให้อธิบายขั้นตอนให้ฟังอย่างละเอียด
- 2.5 เวลาท่องหนังสือชอบอ่านออกเสียงดัง ๆ
- 2.6 ไม่ชอบความเงียบ
- 2.7 ปฏิบัติตามคำบอกได้ดี

3. สติลาการเรียนรู้ผ่านการอ่านและเขียน (R=Read and Write) คือผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีถ้าได้อ่านจากตัวหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษรและได้จดบันทึกเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ มีคุณลักษณะดังนี้

- 3.1 ชอบอ่านทุกสิ่งทุกอย่าง
- 3.2 มักพกสมุดโน้ต และปากกาติดตัวสำหรับจดบันทึก หรือบันทึกลงแท็บเล็ต
- 3.3 ชอบสะสมตำราต่าง ๆ
- 3.4 ค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ
- 3.5 เขียนไดอารี่ หรือรายการสิ่งที่กระทำในแต่ละวัน
- 3.6 ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้ดี
- 3.7 ชอบเขียนบทความ เรื่องสั้น สารคดี และความคิดเห็น ฯลฯ

4. สติลาการเรียนรู้ผ่านการสัมผัสและการกระทำ (K= Kinesthetic) คือผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการสัมผัส การทดลอง การลงมือทำ มีคุณลักษณะดังนี้

- 4.1 เวลานั่งในห้องเรียนจะนั่งแบบอยู่ไม่สุข นั่งไม่ติดที่
- 4.2 สนุกสนานกับการค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติ การสาธิต และทัศนศึกษา
- 4.3 จดจำได้ดีเมื่อมีการใช้อุปกรณ์ สร้างแบบจำลอง และจับต้องสิ่งที่กำลังเรียน
- 4.4 ปฏิบัติตามการสาธิตได้ดี
- 4.5 ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
- 4.6 พูดเร็วและชอบแสดงท่าทางประกอบ
- 4.7 ชอบเล่นเกมที่มีสาระและความบันเทิง

การวิเคราะห์ผู้เรียนว่ามีลีลาการเรียนรู้แบบใดนั้น ผู้สอนจะต้องทำการสำรวจโดยใช้แบบวัดลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของเฟลมมิงและมิลส์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบวัดลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของ เฟลมมิงและมิลส์
ปรับปรุงจาก สุรีพร ปุตุติภัทรพงศ์ (2557)

คำสั่ง ให้เลือกคำตอบที่อธิบายทางเลือกที่ดีที่สุดของคุณ โดยทำวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบ เลือกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ ถ้าหากว่าคำตอบเดียวไม่เพียงพอตรงกับความรู้สึกของคุณ และเว้นว่างไว้ในข้อที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคุณ

1. คุณกำลังให้ความช่วยเหลือคนที่ต้องการจะไปสนามบิน คุณจะ
 - ก. พาไป
 - ข. บอกทางให้
 - ค. เขียนทางที่จะไป (โดยไม่มีแผนที่)
 - ง. วาดแผนที่ให้ หรือ ให้แผนที่
2. ถ้าคุณไม่แน่ใจว่าศัพท์คำนั้นสะกดอย่างไรระหว่าง Independent หรือ Independent คุณจะ
 - ก. นึกภาพคำนั้นในใจ และเลือกตามที่คุณคิดว่าน่าจะใช่
 - ข. ลองออกเสียงแต่ละคำในใจและเลือกเอาหนึ่งคำ
 - ค. เปิดหาในพจนานุกรม
 - ง. เขียนคำทั้งสองลงบนกระดาษ แล้วเลือกเอาคำหนึ่ง
3. คุณกำลังวางแผนไปท่องเที่ยวเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน ๆ และต้องการฟังความคิดเห็นจากพวกเขาเกี่ยวกับแผนท่องเที่ยวนี้ คุณจะ
 - ก. อธิบายประเด็นที่สำคัญ ๆ
 - ข. ใช้แผนที่และเว็บไซต์เพื่อแสดงสถานที่ประกอบ
 - ค. ถ่ายเอกสารแผนที่ท่องเที่ยวของคุณให้เพื่อน
 - ง. โทรศัพท์ ส่งข้อความเต็ม หรือ ส่ง e-mail ให้เพื่อน
4. คุณจะทำอาหารมื้อพิเศษสำหรับครอบครัว คุณจะ
 - ก. ลงมือทำอาหารที่รู้จัก โดยไม่ต้องใช้คู่มือ
 - ข. ถามเพื่อนเพื่อขอคำแนะนำ
 - ค. ดูคู่มือประกอบการทำอาหารเพื่อให้เกิดแนวคิดจากภาพในหนังสือ
 - ง. ใช้คู่มือที่มีรายละเอียด และขั้นตอนการทำอาหาร
5. กลุ่มนักท่องเที่ยวต้องการรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสาธารณะ ที่อยู่ในชุมชนของคุณ คุณจะ
 - ก. พูดคุยในรายละเอียด หรือเตรียมเรื่องที่จะพูดคุยเกี่ยวกับสวนสาธารณะแก่นักท่องเที่ยว
 - ข. แสดงภาพในอินเทอร์เน็ต แสดงรูปภาพ หรือภาพในหนังสือแก่นักท่องเที่ยว
 - ค. พานักท่องเที่ยวไปที่สวนสาธารณะและเดินเที่ยวไปด้วยกัน
 - ง. ให้นำหนังสือหรือคู่มือการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสวนสาธารณะแก่นักท่องเที่ยว

6. คุณจะซื้อโทรศัพท์มือถือ นอกจากเหตุผลเรื่องราคาแล้ว มีอะไรอีกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคุณที่จะซื้อหรือไม่ซื้อ
 - ก. ลองใช้หรือทดสอบสินค้า
 - ข. อ่านในรายละเอียดตัวสินค้า
 - ค. รูปแบบที่ทันสมัย และดูดี
 - ง. การแนะนำสินค้าของพนักงานขาย
7. เมื่อคุณหัดทำอะไรใหม่ ๆ เช่น การขับจักรยาน คุณเรียนรู้สิ่งใหม่ได้จาก
 - ก. ดูคนอื่นสาธิตวิธีการให้คุณ
 - ข. ฟังคนอื่นอธิบายและถามคำถาม
 - ค. ดูจากแผนภูมิ แผนภาพ หรือสื่อที่เข้าใจได้จากการมอง
 - ง. อ่านคำแนะนำ เช่น คู่มือ หรือตำรา
8. คุณมีปัญหาที่เข้า คุณอยากให้หมอ:
 - ก. บอกเกี่ยวกับเว็บไซต์หรืออะไรก็ได้ที่มีรายละเอียดให้อ่าน
 - ข. ใช้เข้าพลาสติกจำลอง แสดงปัญหาที่เกิดขึ้น
 - ค. อธิบายว่าเขามีปัญหาอะไร
 - ง. ใช้แผนภาพแสดงความผิดปกติของเข้า
9. คุณต้องเรียนรู้โปรแกรมตัดต่อวิดีโอบนคอมพิวเตอร์ คุณจะ
 - ก. อ่านคู่มือที่มากับโปรแกรม
 - ข. พูดคุยกับผู้มีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมนั้น
 - ค. ใช้แป้น Keyboard ช่วย
 - ง. ทำตามแผนภาพที่มาพร้อมโปรแกรม
10. คุณชอบเว็บไซต์ที่
 - ก. มีสิ่งที่สามารถกด เปลี่ยน หรือ ทดลอง
 - ข. มีการออกแบบที่น่าสนใจและรูปลักษณ์ชวนมอง
 - ค. มีรายละเอียดเนื้อหา รายการ และการอธิบายเนื้อหาในเว็บไซต์
 - ง. มีฟังก์ชัน เพลงให้ฟัง รายการวิทยุ หรือการสัมภาษณ์
11. นอกจากเรื่องราคา สิ่งใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือที่ไม่ใช่บันทึกคติ
 - ก. รูปแบบสะดุดตา
 - ข. อ่านคร่าว ๆ บางตอนของหนังสือแล้วเข้าใจง่าย
 - ค. เพื่อนพูดถึงและแนะนำให้ซื้อ
 - ง. มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ประสบการณ์และตัวอย่าง
12. คุณดูเว็บไซต์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัล คุณอยากจะ
 - ก. มีโอกาสถามคำถามและพูดคุยเกี่ยวกับตัวกล้องและรายละเอียดต่าง ๆ
 - ข. มีคู่มือรายละเอียดและวิธีการใช้
 - ค. มีแผนภาพแสดงการทำงานของกล้องแยกทีละส่วน
 - ง. มีตัวอย่างเปรียบเทียบให้เห็นข้อดีข้อเสียและการปรับปรุงแก้ไข

13. คุณชอบผู้สอนที่ใช้วิธีการ
 - ก. สานิต หุ่นจำลอง หรือมีช่วงเวลาให้ฝึกปฏิบัติ
 - ข. ถามและตอบข้อซักถาม พูดคุย อภิปรายกลุ่ม หรือเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วม
 - ค. แจกเอกสาร หนังสือ หรือบทความต่าง ๆ ให้อ่าน
 - ง. ใช้แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ ประกอบ
14. เมื่อจบการทดสอบและคุณต้องการทราบผลย้อนกลับ คุณอยากได้ผลย้อนกลับแบบใด
 - ก. ใช้ตัวอย่างจากสิ่งที่คุณทำไปแล้ว
 - ข. บรรยายผลของการทดสอบ
 - ค. ผู้ให้ผลย้อนกลับพูดคุยกับคุณเป็นส่วนตัว
 - ง. ใช้รูปแบบของกราฟแสดงผลสัมฤทธิ์ที่คุณทำได้
15. คุณจะเลือกสั่งอาหารในภัตตาคาร คุณจะ
 - ก. เลือกสั่งที่คุณเคยสั่งมาก่อน
 - ข. ฟังคำแนะนำจากบริการหรือขอให้เพื่อนแนะนำการเลือก
 - ค. เลือกสั่งจากคำอธิบายในรายการอาหาร
 - ง. ดูว่าคนอื่น ๆ กำลังรับประทานอะไร หรือดูจากภาพตัวอย่างของรายการอาหาร
16. คุณต้องกล่าวสุนทรพจน์ในงานประชุมสำคัญ คุณจะ
 - ก. จัดทำแผนภูมิหรือกราฟ เพื่อช่วยอธิบายสิ่งต่าง ๆ
 - ข. เขียนเฉพาะคำสำคัญ ๆ และฝึกกล่าวสุนทรพจน์จนคล่อง
 - ค. เขียนสุนทรพจน์และจดจำจากการอ่านซ้ำไปซ้ำมาหลาย ๆ หน
 - ง. หาตัวอย่างหรือเรื่องราวประกอบ ให้การพูดดูเป็นเรื่องจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้

วิธีตรวจคำตอบและรวมคะแนน

ให้ผู้เรียนนำคำตอบมาวางลงในตารางคะแนนลีลาการเรียนรู้ตั้งแต่ข้อ 1-16 ให้ตรงกับช่อง ก, ข, ค, ง ตามที่ตอบไว้ เช่น ถ้าข้อ 1 ตอบ ข้อ ก และ ค ก็วง K และ R (สุริพร ปวุฒิกัทรพวงศ์, 2557)

ตารางคะแนนลีลาการเรียนรู้

ข้อคำถาม	ตอบ ก	ตอบ ข	ตอบ ค	ตอบ ง
1	K	A	R	V
2	V	A	R	K
3	K	V	R	A
4	K	A	V	R
5	A	V	K	R
6	K	R	V	A
7	K	A	V	R
8	R	K	A	V
9	R	A	K	V
10	K	V	R	A
11	V	R	A	K

ข้อคำถาม	ตอบ ก	ตอบ ข	ตอบ ค	ตอบ ง
12	A	R	V	K
13	K	A	R	V
14	K	R	A	V
15	K	A	R	V
16	V	A	R	K

ให้รวมคะแนนทั้งหมดว่ามี V,A,R,K อย่างละกี่ตัว ตัวละ 1 คะแนน เมื่อรวมแล้วมีคะแนนลีลา การเรียนรู้แบบใดมากที่สุด แสดงว่าผู้เรียนมีจุดเด่นอยู่ในลีลาการเรียนรู้แบบนั้น แต่ผู้เรียนคนหนึ่งอาจมี ลีลาการเรียนรู้หลายรูปแบบลดหลั่นกันลงมาได้

V =.....คะแนน A =.....คะแนน R =.....คะแนน K =.....คะแนน

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

เมื่อวิเคราะห์ผู้เรียนจนทราบลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้แต่ละแบบ ดังนี้ (VAR K Learn Limited, 2020; สุริยา เผือกพันธ์, 2557)

1. กลุ่มผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอน โดยมีการนำเสนอเนื้อหาประกอบสื่อการสอนที่สื่อสารด้วยตา เช่น รูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ แผนที่ แผนที่ต่าง ๆ ภาพวาด การ์ตูน Power Point วิดีทัศน์ ฯลฯ เป็นต้น ควรใช้สีเน้นข้อความ สำคัญของเนื้อหาที่สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการวางแผนก่อนลงมือทำงาน และในการสอนควรนำเสนอ ให้เห็นภาพรวมก่อนที่จะเจาะลึกลงไปรายละเอียดของเนื้อหา

2. กลุ่มผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้ผ่านเสียง ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการ บรรยาย หรือเปิดเสียงจากรายการวิทยุ จัดทำคลิปเสียงเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนรู้อีกให้ฟัง หรือฟังเสียงใน ห้องปฏิบัติการทางภาษา การมอบหมายงานควรใช้วิธีอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ให้ฟังอย่างละเอียด และเปิด โอกาสให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม หรือระหว่างผู้นำเสนอกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียน

3. กลุ่มผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้ผ่านการอ่านและเขียน ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอน ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยวิธีการอ่านจาก อินเทอร์เน็ต หนังสือ ตำรา หรือจากแหล่ง การเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงเขียนเป็นบทความ หรือจัดทำเป็นรายงาน ตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับ มอบหมาย และควรมอบหมายงานในลักษณะใบงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

4. กลุ่มผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้ผ่านการสัมผัสและการกระทำ ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติ การสาธิต การทัศนศึกษา และ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสจับต้องอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนสนุกสนานได้ เคลื่อนไหวร่างกาย และจดจำเรื่องราวที่เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของ เฟลมมิง และมิลส์ มี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีลีลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ ผ่านเสียง ผ่านการอ่านและเขียน ผ่านการสัมผัสและ การกระทำ ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้แบบวัดลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของ เฟลมมิงและมิลส์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่น นำรูปภาพ มาประกอบการสอนกับกลุ่มที่เรียนรู้ได้ดีผ่านภาพ หรือนำวิทยุ คลิปเสียง มาใช้กับกลุ่มที่เรียนรู้ ได้ดีจากการฟัง สำหรับกลุ่มที่ชอบอ่านและเขียนก็ให้ทำงานศึกษาค้นคว้าและเขียนข้อสรุปออกมา ส่วน

กลุ่มที่ชอบสัมผัสและการกระทำ ก็ให้เรียนรู้จากการทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง ฯลฯ เป็นต้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

สรุป

การออกแบบการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของ กราชาและไรซ์แมน และลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของเฟลมมิงและมิลส์ สามารถนำมาใช้เป็นหลักการในการจำแนกลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ดังเช่น ผู้สอนวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดของเฟลมมิงและมิลส์ ทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้แบบเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ ก็ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ดูรูปภาพ หรือ แผนที่ แผนภูมิต่าง ๆ แต่ถ้าผู้สอนวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดของ กราชาและไรซ์แมน แล้วทราบว่าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก็ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันความรู้กับเพื่อน นักการศึกษาหลายท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของ กราชาและไรซ์แมน เช่น ศิริพร พึ่งเพ็ชร (2559) ทำการศึกษาลีลาการเรียนรู้ของนักศึกษาสหวิทยาการท้องถิ่นที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีลีลาการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับประสาร ศรีพงษ์เพ็ลิต (2556) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาของนักศึกษาสายครูที่มีสไตล์การเรียนรู้แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีลีลาการเรียนรู้แบบร่วมมือเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ซึ่งองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ประการ ได้แก่ มีการพึ่งพาอาศัยกันในเชิงบวก การมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในระหว่างทำงานกลุ่ม ความรับผิดชอบรายบุคคล การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และใช้กระบวนการกลุ่ม ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดของเฟลมมิงและมิลส์ มีงานวิจัยของบุญเตือน วัฒนกุล, ศรีสุตา งามขำ และกัลยา งามวงษ์วาน (2559) ได้ศึกษาความแตกต่างของรูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีลีลาการเรียนรู้แบบถนัดหลายอย่าง (Multimodal Preference) ซึ่งผสมผสานระหว่าง การฟัง การดู การอ่าน-เขียน และการปฏิบัติ มากกว่าลีลาการเรียนรู้แบบถนัดอย่างเดียว (Single Preference) และเมื่อพิจารณาในแต่ละลีลาการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษามีลีลาการเรียนรู้แบบเรียนรู้ด้วยการดูมากที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การอ่าน-เขียน การปฏิบัติ และการฟัง ด้วยเหตุนี้จึงมีนักการศึกษาหลายท่านทำการศึกษาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ VARK โดยออกแบบการเรียนการสอนให้มีทั้งการดู การฟัง การอ่าน-เขียน และการปฏิบัติผสมผสานกัน เช่น สิริารักษ์ ศรีมาลา และรุ่งทิพา หวังเรืองสถิต (2558) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนการพยาบาลทารกแรกเกิดแบบ VARK Learning Style โดยนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการดูวิดีโอ (V) และใช้ทักษะการอ่าน-เขียน และการฟังด้วยการทำใบงานศึกษาจากตำราเอกสาร สรุปเป็นผังความคิดแล้วส่งตัวแทนมานำเสนอและอภิปราย (AR) ส่วนการสัมผัสและการกระทำ (K) ผู้สอนให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่มที่เป็นการประยุกต์ความรู้โดยการเขียน สรุป และอภิปรายเรื่องการพยาบาลทารกแรกเกิดที่มีปัญหา และร่วมกันสรุปสาระที่ได้จากการเรียนรู้ ผลปรากฏว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความพอใจโดยรวมต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ VARK Learning Style อยู่ในระดับมาก จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าลีลาการเรียนรู้มีความสำคัญ

และมีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับลีลาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้อของผู้เรียน

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ลีลา การเรียนรู้อของผู้เรียน เมื่อทราบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีลีลาการเรียนรู้อแบบใด ก็ควรเน้นการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามแนวทางของลีลาการเรียนรู้อนั้น ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ “แนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม” เป็นลำดับแรก อย่างไรก็ตามผู้เรียนคนหนึ่งอาจมีลีลาการเรียนรู้อ หลายรูปแบบ ดังนั้นผู้สอนควรออกแบบการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้มีความ หลากหลายทั้งในด้านเทคนิควิธีการและการเลือกใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อตอบสนองให้สอดคล้อง ครอบคลุมกับทุกลีลาการเรียนรู้อของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้สอนอาจวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้อของผู้เรียนโดย ใช้แนวคิดทั้ง 2 แนวคิดร่วมกันได้ เช่น วิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้อของผู้เรียนตามแนวคิดของเฟลมมิ่งและ มิลส์ พบว่าผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้อแบบเรียนรู้อผ่านภาพและสัญลักษณ์ และวิเคราะห์ลีลาการเรียนรู้อของ ผู้เรียนตามแนวคิดของ กราชา และไรซ์แมน พบว่า ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้อแบบร่วมมือ ผู้สอนอาจ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้งสองแนวคิดเข้าด้วยกัน ด้วยวิธีการนารูปภาพมาให้ผู้เรียน ดูตามวิธีการของเฟลมมิ่งและมิลส์ และตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับรูปภาพนั้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ อภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดกันภายในกลุ่มตามวิธีการของ กราชา และไรซ์แมน ก็จะเป็นการดึงดูดเด่น ของลีลาการเรียนรู้อทั้ง 2 แนวคิดมาใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทิตนา แชนณี. (2551). *ลีลาการเรียนรู้อ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเตือน วัฒนกุล, ศรีสุตา งามขำ และกัลยา งามวงษ์วาน. (2559). ความแตกต่างของรูปแบบการเรียน ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*. 10(1), 54-61.
- ประสาร ศรีพงษ์เพลิต. (2556). *พฤติกรรมกรเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาของนักศึกษาสายครุที่มีสไตล์ การเรียนรู้อแตกต่างกัน*. ร้อยเอ็ด: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- _____. (2560). สไตล์การเรียนรู้อกับสไตล์การสอน. *วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 6(1), 64-86.
- มันตรา ธรรมบุศย์. (ม.ป.ป.). *แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ / ลีลา การเรียนรู้อ (LearningStyle)*. สืบค้นจาก https://sites.google.com/a/phasang.ac.th/krukanokwanscience_pwk/how-to-learn/rup-baeb-kar-reiyn-ru.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างกรเรียนรู้อเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศักดิ์เครศ ประกอบผล, (2563). การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้แอดดี โมเดลและแนวคิดของกาเย่. *ครุศาสตร์สาร*. 14(1), 17-30.
- ศิริพร พึ่งเพ็ชร. (2559). ลีลาการเรียนรู้อของนักศึกษาสหวิทยาการท้องถิ่นที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารและทักษะกรเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ศตวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้ สู่อความยั่งยืน* 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. 355-360.

- สิริรักษ์ ศรีมาลา และรุ่งทิพา หวังเรืองสถิต. (2558). ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนการพยาบาลทารกแรกเกิดแบบ VARK Learning Style. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*. 24(4), 751-759.
- สุริยา เผือกพันธ์. (2557). *VARK Model นั้นสำคัญไฉน*. สืบค้นจาก <http://drsuriya11.blogspot.com/2014/11/vark-model.html>.
- สุรีพร ปวุฒิกทรพงศ์. (2557). *VARK ฉันทจะเรียนได้ดีที่สุดอย่างไร*. สืบค้นจาก <https://varklearn.com/wp-content/uploads/2014/08/The-VARK-Questionnaire-Thai.pdf>.
- Felder, R.M. (1993). Reaching the second tier: learning and teaching Styles in college science education. *Journal of College Science Teaching*, 23(5), 285-290.
- Fleming, N.D. & Mills, C. (1992). *VARK a guide to learning styles*. Retrieved from <https://vark-learn.com/introduction-to-vark/the-vark-modalities/>.
- Grasha, A. F. (1996). *Teaching with Style: A Practical Guide to Enhancing Learning by Understanding Teaching and Learning Styles*. Pittsburg: Alliance Publishers.
- Grasha, A. F.; & Reichmann, S. (1975). *Workshop Handout on Learning Style*. Ohio: University of Cincinnati.
- Leaver, B. L; Ehrman, M.; & Shekhtman, B. (2005). *Achieving Success in Second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mehraj A, B.. (2014). Understanding Learning Styles of Secondary School Students in Relation to certain Variables, *Asian Journal of Multi Discipline*. 2(11), 1-8.
- VARL Learn Limited. (2020). *VARL Strategies: Strategies Matched to VARL Preferences*. Retrieved from <https://vark-learn.com/strategies/>.